

De finländska SS-frivilliga och våldsdåden mot judar, civila och krigsfångar i Ukraina och Kaukasus 1941–1943

Sammanfattning av Riksarkivets utredning:

Lars Westerlund, The Finnish SS-volunteers and atrocities against Jews Civilians and Prisoners of War in Ukraine and the Caucasus Region 1941–1943

Utvecklingen av det militärpolitiska läget i Europa efter Moskvafreden mellan Finland och Sovjetunionen den 13 mars 1940

Vinterkriget mot Sovjetunionen var en mycket traumatisk upplevelse för Finland. Striderna pågick i 105 dagar och upphörde i och med Moskvafreden den 13 mars 1940. Finland hade lyckats undvika en ockupation, men blev tvunget att avträda nästan 10 procent av sitt landområde till Sovjetunionen och att evakuera 422 000 medborgare från de genom fredsfördraget avträdna områdena, vilket motsvarade 12 procent av landets dåvarande befolkning.

I den ojämna striden mot Sovjetunionen hade Finland fått internationella sympatier och även en viss hjälp från västmakterna, men stödets militära betydelse var ringa. Tysklands tysta medgivande till Sovjetunionens anfall väckte den största utrikespolitiska oron. Det var uppenbart att Tyskland, som Finland hade sett som sitt främsta skydd mot det sovjetiska hotet, samarbetade med Sovjetunionen. Bakgrunden till detta var det hemliga tilläggsprotokollet till den icke-angreppspakt som undertecknats av Tysklands utrikesminister Joachim von Ribbentrop och Sovjetunionens utrikesminister Vjatseslav Molotov den 23 augusti 1939. Genom protokollet delade länderna in östra Europa i intressesfärer. Båda länderna hade redan i september 1939 anfallit Polen och snabbt delat upp det erövrade landet mellan sig.

Kort efter att vinterkriget tog slut intog Tyskland Danmark den 9 april 1940 och därefter även Norge den 9 juni. Samtidigt ockuperade tyskarna Nederländerna, Belgien och Luxemburg och trängde djupt in i Frankrike. Den 22 juni 1940 ingick Tyskland och Frankrike vapenvila i Compiègne. Den 14 juni 1940 invaderade Sovjetunionen för sin del de baltiska länderna, som redan hösten 1939 hade varit tvungna att överlåta baser till Röda armén. När Sverige våren 1940 gick med på att låta tyska trupper transporteras genom landet till Nordnorge, även om man i övrigt höll hårt fast vid sin neutralitetspolitik, blev Finland militärt sett ensamt. I slutet av sommaren 1940 kontrollerade Tyskland och Sovjetunionen hela området kring Östersjön och krigsoperationerna i Västeuropa var avslutade. I det skedet såg Finlands situation ohållbar ut. Trots fredsfördraget hade Sovjetunionens påtryckningar mot Finland varit ihållande och kraftiga, vilket ansågs varsla om ett nytt anfall.

8.2.2019

Tysklands inställning till Finland ändras och värvningen av frivilliga inleds

När Tyskland hade befast sin ställning i väst började man hösten 1940 förbereda ett anfall österut, mot Sovjetunionen. Förberedelserna påverkade även Tysklands inställning till Finland. Finland hade en över 1 300 kilometer lång landsgräns mot Sovjetunionen och en lång territorialvattengräns som sträckte sig från närheten av Leningrad till Åland, nära Sveriges kust. I norr hade Finland en gemensam gräns med det av Tyskland ockuperade Norge. Finland utgjorde därmed ett potentiellt stödområde för Tyskland och en möjlighet att genom en allians få militärt stöd vid det planerade anfallet mot Sovjetunionen.

I juni 1940 undertecknade Finland och Tyskland ett handelsavtal av politisk karaktär. I avtalet lovade Finland att till Tyskland leverera 60 procent av produktionen vid den ur militär synvinkel viktiga nickelfabriken i Petsamo. Fabriken ägdes av ett brittiskt-kanadensiskt bolag. I mitten av augusti 1940 inledde Tyskland hemliga förhandlingar med Finland om ett militärt samarbete. Till en början handlade det om att transportera tyska trupper på permission och utrustning genom Finland till Nordnorge. Som ersättning utlovades Finland vapenhjälp. Redan i detta skede framfördes från finländskt håll ett förslag om att skicka finländska frivilliga till Tyskland för att utbildas i armén, som nyligen hade visat prov på överlägsen militär skicklighet genom att på bara några månader slå ner sina motståndare i väst. Syftet med förslaget var att såväl militärt som politiskt föra Finland och Tyskland närmare varandra.

De finländska jägarofficerare som under första världskriget hade tjänstgjort i Kungliga Preussiska Jägarbataljonen nr 27 började redan hösten 1940 planera värvningen. Deras önskan var att de frivilliga skulle placeras i Tysklands allmänna armé, Wehrmacht. Tyskland hade emellertid redan i april 1940 beslutat att börja värva utländska frivilliga till Waffen-SS, som hade grundats av ledaren för SS och Gestapo, Reichsführer-SS Heinrich Himmler. I slutet av 1940 började man värva frivilliga danskar, norrmän, holländare och belgare. Den truppenhet som bildades fick i januari 1941 namnet SS-Division-Wiking. I praktiken leddes värvningen av frivilliga utlänningar av SS-generalen SS-Obergruppenführer Gottlob Berger, som var underställd Himmler. Himmler och Berger krävde kompromisslöst att även de finländska frivilliga skulle placeras i SS-Division-Wiking, och de hotade med att ett avkall på detta krav skulle påverka relationerna mellan Finland och Tyskland. Finländarna accepterade kravet, om än motvilligt.

Förhandlingarna fördes i hemlighet, men projektet hade fått godkännande av Finlands högsta statsledning och militärledning. Värvningsuppdraget gavs ändå åt en privat värvningsbyrå, eftersom det hade stridit både mot fredsfördraget mellan Finland och Sovjetunionen och mot Molotov–Ribbentrop-pakten mellan Tyskland och Sovjetunionen om det hade framgått att staten var inblandad. Värvningen inleddes i Finland våren 1941.

Personer som var anställda vid Statspolisen hade en central roll i värvningen. Verksamheten leddes av Stapos tidigare chef, jägarmajor Esko Rieki och till byråchef utnämndes Aarne Kauhanen, som var tjänstemän vid Stapo och känd som Tysklandsvän och antisemit.

8.2.2019

Projektet fick starkt stöd av Finlands små nationalsocialistiska organisationer, men även av riksdagspartiet Fosterländska folk rörelsen och av Akademiska Karelen-Sällskapet, som förespråkade ett Stor-Finland och samarbete mellan stamfränder. Finlands armé försökte emellertid säkra att de som värvades inte skulle bilda en högerextremistisk kader, som skulle kunna bli farlig för Finlands demokratiska samhällssystem. Detta lyckades i huvudsak, även om andelen frivilliga som representerade högerextremistiska organisationer var betydligt större än det stöd som organisationerna allmänt fick. Tyskarnas mål hade varit att två tredjedelar av truppen skulle bestå av nationalsocialister. Man kom dock inte ens i närheten av detta mål. Det är dock svårt att utgående från ansökningsblanketterna få en tillförlitlig bild av de frivilligas politiska hållning. Den största gruppen utgjordes av unga 17–23-åringar som ännu inte hade röstat, eftersom åldersgränsen för att rösta var 21 år och det senaste riksdagsvalet hade hållits våren 1939. Av de sökande uppgav dessutom 40 procent att de inte hade någon partipolitiskt ståndpunkt. De som skulle värvas valdes snabbt ut och merparten av de värvade skickades till Tyskland för att få utbildning i maj 1941.

Förberedelsen av operation Barbarossa och Tysklands strävan att erövra livsrum i öster

Nazitysklands anfall österut hade inte bara ett militärt syfte. Det centrala ideologiska målet grundade sig på *Lebensraum*-politiken, en strävan att i öster erövra mer livsrum för germaner och andra kolonisateurer som ansågs tillhöra en överlägsen ras. Den östliga generalplanen *Der Generalplan Ost*, som hade utarbetats i denna anda före anfallet 1941, förutsatte att de erövrade områdena skulle tömmas på sina tidigare invånare för att ge rum åt nya kolonisateurer. Detta skulle ske både genom en förflyttning av invånarna och genom en systematisk utrotning av dem. Målet var framför allt judarna, som skulle utplånas helt.

För den planerade utrotningen ansvarade våren 1941 insatsgrupperna Einsatzgruppen, som inrättats under ledning av Rikssäkerhetsöverstyrelsens (Reichssicherheitshauptamt) chef, SS-generalen Reinhard Heydrich. Grupperna hade ett nära samarbete med trupper från Waffen-SS och Wehrmacht. De andra trupperna hade fått order om att bistå insatsgrupperna och de underlydande specialgrupperna vid utrotningen. Inom SS-Division-Wikings insatsområde opererade Einsatzgruppe C, och under den lydde flera mindre Sonderkommando- och Einsatzkommando-enheter.

Den 17 juni 1941 gav Heydrich ledarna för insatsgrupperna en muntlig order om målen för utrotningen och det sätt som den skulle genomföras på. Skriftliga order om utrotningen gavs i månadsskiftet juni–juli. Ordern var att man skulle avrätta alla judar, även kvinnor och barn, kommunister, politiska kommissarier och representanter för den sovjetiska förvaltningen, psykiskt sjuka samt representanter för intelligentian och ledare inom näringslivet. Under Wannseekonferensen den 20 januari 1942, som leddes av Reinhard Heydrich, fattades närmare beslut om målen och metoderna för folkmordet och ”den slutliga lösningen på judefrågan”. I början av 1942 utkom pamfletten *Der Untermensch* (undermänniskan), som skrivits gemensamt av Heinrich Himmler och SS-generalen Gottlob

8.2.2019

Berger, som ansvarade för värvningen av internationella SS-trupper. Pamfletten motiverade raslärorna och förintelsen av ”lägre stående människor”.

Avrättningarna av judar, civila och krigsfångar i samband med det anfall som inleddes i slutet av juni 1941 var systematiska och omfattande. I avrättningarna deltog förutom insatsgrupperna även trupper från Wehrmacht och Waffen-SS. Tyskarnas handlingar stöddes på många håll av lokalbefolkningen, bland vilken antisemitism och sovjetfientlighet var vanligt. Redan i början av kriget under perioden 1941–1942 avrättades över en miljon judar. En mycket stor del av dem dog i SS-Division-Wikings insatsområde i Ukraina. Einsatzgruppe C stod bland annat för det massmord som ägde rum i Babij Jar i närheten av Kiev, då närmare 40 000 judar avrättades under två dagar. Bland civilbefolkningen genomfördes massmord som straff för tyskfientlig verksamhet. Behandlingen av civilbefolkningen var grym överallt i Polen, Ukraina och Vitryssland. Bland SS-trupperna var det även vanligt att avrätta krigsfångar. Flera av de frivilliga utlänningar som tjänstgjorde vid SS-Division-Wiking har berättat att det i juni 1941 gick ut en order om att man inte skulle ta några krigsfångar. Ordern följdes emellertid inte systematiskt, och även i krigets inledningsskede var antalet krigsfångar stort. Tyskarna hade det högsta befälet i internationella SS-Division-Wiking, och även de flesta lägre officerarna var tyskar. Både i fråga om krigsföringen och när det gällde att uppnå målen för utrotningen var förtroendet för dessa officerare större än för de officerare som värvats från andra länder, eftersom man inte kunde vara helt säker på de utländska officerarnas ideologiska övertygelse.

Visionen om ett Stor-Finland var vanlig bland de finländska SS-frivilliga, men inte nationalsocialism eller antisemitism

De förbättrade politiska relationerna mellan Finland och Tyskland våren 1941 avspeglade sig på många sätt i de finländska aktörernas attityder och mål. Den tyska arméns överlägsenhet på västfronten ökade tilltron till att Sovjetunionen skulle kollapsa lika fort som Frankrike, Tyskland och Nederländerna. Det väckte en förhoppning om att man snabbt skulle kunna få tillbaka de områden som gått förlorade i samband med Moskvafreden 1940. De finländska drömmarna var dock inte bara begränsade till att återställa de gamla gränserna. I Finland var man väl förtrogen med den tyska *Lebensraum*-politiken, och i dess kölvatten väcktes tanken på att skapa ett Stor-Finland med Tysklands hjälp. Tysklands mål för det eftersträvade livsrummet var en linje som sträckte sig från Astrakhan vid Kaspiska havet till Archangelsk vid Vita havet. För finländarna var det lätt att se på kartan att Finlands närområden i Sovjetunionen, som sträckte sig från Östkarelen till Vita havet samt hela Kolahalvön, hamnade innanför linjen.

De tre professorerna Väinö Auer (professor i geografi), Kustaa Vilkuna, (professor i etnologi) och Eino Jutikkala (professor i historia) vid Helsingfors universitet publicerade 1941 det tyskspråkiga verket *Finnlands Lebensraum*, som stödde sig på *Lebensraum*-politiken och utkom på förlaget Alfred Metzger Verlag i Berlin. I verket motiverade man ur

8.2.2019

ett geografiskt, etnologiskt och historiskt perspektiv varför Finlands livsrum borde utvidgas österut. Verket riktade sig till tyska läsare, för vilka man ville presentera tydliga skäl till varför Finland borde få en naturlig del av de områden som skulle erövrats i öster. Samma syfte hade verket *Die Ostfrage Finnlands*, som skrevs av en annan professor i historia, Jalmari Jaakkola, och som också utkom 1941. Statens informationsverks byrå i Berlin var aktivt involverad i publiceringarna, som stöddes av Finlands statsledning. Magister Yrjö von Grönhagen, som i slutet av 1930-talet hade arbetat vid Himmlers Ahnenerbe, hjälpte till att bearbeta det sistnämnda verket så att det blev ”mer tilltalande för tyskarna”. Dessutom publicerade Yrjö von Grönhagen 1942 det försvarspolitiska verket *Karelien, Finnlands Bollwerk gegen den Osten*, som trycktes i Dresden. Samma år publicerade han också tillsammans med sin tyska hustru Herta von Grönhagen, som var chefredaktör för tidningen *Suomi-Saksa*, standardverket *Das Antlitz Finnlands*, som presenterade Finland och utkom på förlaget Wiking Verlag i Berlin. Tidningen *Suomi-Saksa* följde aktivt de finländska SS-frivilligas etapper vid östfronten, och många betydelsefulla tyskar och finländare skrev artiklar i tidningen.

Visionen om ett Stor-Finland visade sig också när Finland utvidgade sitt eget anfall sommaren 1941 mot Östkarelen. Av överbefälhavare Gustaf Mannerheims s.k. karelska dagorder framgick tydligt anfallets ideologiska mål och motiveringar när han skrev ”Kämpar från frihetskrigets tider, hjältar från vårt vinterkrig, mina tappra soldater! Den nya dagen har randats. Karelen reser sig, i edra led marscherar dess egna bataljoner. Ett fritt Karelen och ett stort Finland stiger fram för våra blickar ur mäktiga världshistoriska händelsers svall.”

Skillnaden mellan visionen om ett Stor-Finland och den tyska *Lebensraum*-visionen var att finländarna var i färd med att erövra ett område där befolkningen huvudsakligen var finländsk, och där man hade för avsikt att integrera befolkningen i det övriga Finland med hjälp av utbildning och en gemensam kultur. I de finländska SS-männens dagböcker och i tidningsartiklar som behandlade de frivilliga framträdde ofta visionen om ett Stor-Finland som det centrala motivet till den frivilliga värvningen och samarbetet med Tyskland. Däremot saknas antisemitism och nationalsocialism nästan helt bland motiveringarna. Stor-Finland var ett eget nationellt projekt utan kopplingar till *Lebensraum*-politikens nationalsocialistiska ideologi och det grymma sätt som den förverkligades på. När Tysklands militära framgång minskade i slutet av 1942 avtog också skrivierna om Stor-Finland.

Riksarkivets utredning visar att det fanns en liten kärngrupp bland de finländska SS-frivilliga som tydligt försökte föra fram den nationalsocialistiska tanken bland de andra frivilliga. Endast i några fall framförs antisemitiska synpunkter i de dagböcker som soldaterna skrev under kriget, och de är betydligt färre än de kritiska kommentarer som framförs om det grymma sätt som judarna behandlades på. Även de kommentarer som gällde den nationalsocialistiska idén och dess företrädare var få och ofta kritiska eller neutrala. Förhållandet till tyskarna och till andra utländska frivilliga var ofta spänt, vilket berodde på att de finländska frivilligas utgångsläge skilde sig från de övriga. Finländarna

8.2.2019

hade tagit värvning i SS-trupperna med den finska regeringens och arméns godkännande. De frivilliga från Norge, Danmark, Nederländerna och Belgien hade däremot medvetet tagit värvning i den ockuperande statens armé och de delade ofta tyskarnas nationalsocialistiska ideologi och antisemitiska åsikter. Vissa dagboksanteckningar lyfter tydligt fram denna skillnad, och i en händelsebeskrivning uttrycks stark aversion mot ”norska quislingar”.

Finländarnas kännedom om våldsdåd mot judar, civila och krigsfångar och deras deltagande i dem

I SS-Division-Wiking tjänstgjorde sammanlagt 1 408 finländska frivilliga. Under utredningen har man haft tillgång till dagböcker som 76 av dessa skrev under kriget. Det här är ett betydande antal eftersom man bara känner till totalt tio dagböcker som skrivits av norska och holländska frivilliga och inte en enda som skrivits av danska eller svenska frivilliga. Det är troligt att en stor del av dagböckerna och fotografierna har förstörts i krigets slutskede eller senare. De frivilliga som kom från länder som hade ockuperats av Tyskland hade tjänstgjort i fiendelandets armé, medan finländarna hade åkt iväg med den finska regeringens och militärledningens stöd. Därför var det inte lika viktigt för dem att förstöra materialet. Även en stor del av det finländska materialet har säkert gått förlorat, eftersom 256 finländska SS-frivilliga stupade i kriget medan 14 försvann och 686 skadades. Dessutom stupade 113 män i fortsättningskriget som hade tjänstgjort som frivilliga i SS-Division-Wiking.

De finländska dagböckerna visar obestriddligen att de frivilliga varit medvetna om att judar, civila och krigsfångar avrättats. Det finns flera omnämmanden om våldsdåd som riktats mot alla dessa grupper. Det är emellertid svårt att avgöra hur god finländarnas helhetsbild var av det som pågick. Eftersom insatsgrupperna hade organiserats först under våren och sommaren 1941 och eftersom deras uppdrag hemlighölls nästan ända till slutet, är det mycket sannolikt att varken de finländska beslutsfattarna eller de SS-frivilliga var medvetna om hur systematiskt utrotningen var planerad innan operation Barbarossa inleddes. I dagböckerna berättas det om avrättningar och våldsdåd, men ofta i förtäckta ordalag. Dagboksanteckningarna är vanligen mycket korta och innehåller inte några närmare uppgifter om vem som utförde dåden, vem som hade gett order om dem eller exakt var de ägde rum.

Trots att källorna är spridda har man i utredningen kunnat få en mycket noggrann bild av i vilka enheter inom SS-Division-Wiking som de finländska frivilliga tjänstgjorde, var dessa enheter opererade och vilka typer av avrättningar som man känner till på orterna i fråga. Eftersom tiden för utredningsarbetet var knapp är det klart att bilden ännu kommer att preciseras. Efter kriget har man samlat in mycket detaljerad information om förintelsen och om avrättningarna av civila och krigsfångar från personer som överlevde händelserna och har vittnat om dem. I förintelsemuseerna Yad Vashem i Jerusalem och US Holocaust Memorial Museum i Washington, USA samt i arkiven i Ryssland, Ukraina, Polen, Vitryssland, Tyskland, de nordiska länderna och Nederländerna finns det fortfarande

8.2.2019

mycket material som man inte har hunnit tillgodogöra sig mer ingående. För Nederländernas del har det gjorts en separat arkivutredning, som bygger på bevarade originalkällor. Även materialet i de ryska arkiven har kartlagts separat. De hundratals artiklar som förekommit i finländska tidningar och tidskrifter preciserar också bilden av de bakomliggande orsakerna till värvningen och fälttågets olika etapper. Även kompletteringen av artikelförteckningen pågår fortfarande.

I SS-frivilliga Sakari Lappi-Seppäläs verk *Haudat Dnjeprin varrella* (1945), som utkom kort efter kriget och bygger på författarens egna upplevelser, berättas kritiskt om SS-Division-Wikings verksamhet och om de våldsdåd som ägde rum under fälttåget. De följande memoarerna, historiska översikterna och undersökningarna utkom först i slutet av 1950-talet och början av 1960-talet. De båda verken *Terekille ja takaisin – Suomalaisen vapaaehtojsjoukon vaiheita Saksan itärintamalla 1941–43* (1959) av Unto Parvilahti (tidigare Boman) och *Suomalaisia suursodassa – SS-vapaaehtoisten vaiheita jääkäreiden jäljillä 1941–43* (1960) av Jukka Tyrkkö, som var krigskorrespondent i SS-trupperna, är nästan kliniskt fria från våldsdåd mot judar, civila och krigsfångar, även om Tyrkkö hänvisar till dem i några av de tidningsartiklar som han skrev under kriget.

Tigandet har fortsatt även i senare verk som skrivits av SS-frivilliga. I dessa ges det systematiskt en bild av att finländarna skulle ha deltagit i striderna i divisionens förtrupper, och därmed inte har känt till vad som hände längre bak. Man har också försökt betona skillnaden mellan Waffen-SS och de allmänna SS-trupper som ansvarade för polisverksamheten, våldsdåden och övervakningen av koncentrationslägren. I ljuset av senare internationell forskning är dessa påståenden inte trovärdiga. I krigets inledningskede tjänstgjorde finländarna vid olika enheter inom SS-Division-Wiking och hörde inte till divisionens förtrupper, utan var med om samma upplevelser som de andra soldaterna som tjänstgjorde vid dessa enheter, och som huvudsakligen var tyskar. I sin undersökning *The Camp Men: The SS Officers Who Ran the Nazi Concentration Camp System* (1998) visade överste i a. French L. MacLean i USA:s armé, som forskat kring SS-officerskåren i koncentrationslägren, att över 40 procent av Waffen SS:s officerare i något skede av sin karriär tjänstgjorde i koncentrationslägren. Av de officerare som tjänstgjorde i SS-Division-Wiking hade 45 tjänstgjort i koncentrationsläger. Det ursprungsmaterial och de internationella undersökningar som använts i utredningen visar att SS-Division-Wiking i likhet med de andra tyska divisionerna deltog i utrotningen och att divisionen inte i detta hänseende hade ett bättre rykte än genomsnittet.

Finländarnas historieskrivning har följt den tyska modellen. År 1951 grundades i Tyskland *Hilfsgemeinschaft auf Gegenseitigkeit der Angehörigen der ehemaligen Waffen-SS* (HIAG) som var en samorganisation för SS-frivilliga och deras anhöriga. Organisationen försökte systematiskt förhindra att Waffen SS:s trupper kopplades till förintelsen och till avrättningarna av civila och krigsfångar. Denna linje var ett exempel på historierevisionism, som framförallt fick stöd hos yttersta högern i Tyskland. SS-general Felix Steiner som varit kommandör för SS-Division-Wiking hörde till ledarna för HIAG. Han försökte få till stånd en enhetlig historieskrivning framförallt bland de utländska SS-frivilliga. Steiner besökte

8.2.2019

Finland 1956 för att träffa medlemmar i föreningen Veljesapu-Perinneyhdistys, som hade grundats året innan. De första verk som skrevs av finländska SS-frivilliga utkom några år efter besöket. Det krävs dock mer ingående forskning för att man ska kunna klarlägga vilken inverkan Steiner och HIAG hade på den finländska SS-historieskrivningen. I Tyskland blev HIAG:s verksamhet under 1960-talet alltmer högerinriktad, och när arkiven öppnades fick den historiebild som organisationen målat upp allt större kritik av akademiska historieforskare. Organisationens verksamhet upphörde 1992, men vissa högerextremistiska grupper har fortsatt i de regionala organisationernas namn fram till 2000-talet.

Frågan om finländarnas deltagande i avrättningarna av judar, civila och krigsfångar blev aktuell i januari 2018 när ledaren för Simon Wiesenthal-centret bad republikens president Sauli Niinistö om en statlig utredning av frågan. På begäran av republikens president finansierade statsrådets kansli ett utredningsprojekt som genomfördes av Riksarkivet. Resultaten av utredningen presenteras i professor Lars Westerlunds rapport *The Finnish SS-volunteers and atrocities against Jews Civilians and Prisoners of War in Ukraine and the Caucasus Region 1941–1943* (SKS & Riksarkivet 2019) och i separata utredningar som kompletterar rapporten. Dessa finns fritt tillgängliga på Riksarkivets webbplats.

Enligt utredningen är det troligt att de finländska SS-frivilliga mycket sannolikt deltog i de avrättningar av och våldsdåd mot judar, civila och krigsfångar som de olika enheterna inom SS-Division-Wiking utförde 1941–1942. Man måste dock konstatera att det tillgängliga källmaterialet inte innehåller tillräckligt detaljerad information för att man ska kunna göra en noggrann bedömning av enskilda händelser. Av dagböckerna och andra handlingar framgår det vanligen inte vem som gav ordern och inte heller vem som deltog i avrättningarna i de fall som man har kännedom om. Klart är att det i inledningsskedet av anfällskriget våren 1941 var tyska officerare som gav order, eftersom finländarna med ett fåtal undantag inte hade fått en ställning som motsvarade deras militära grad i SS-Division-Wiking.

De finländska SS-frivilliga hemförlovades våren 1943 när deras tvååriga tjänstgöringskontrakt löpte ut. Efter att de återvänt till Finland placerades de i den finska arméns olika trupper. Orsaken till återvändandet var att Finlands regering och militärledning hade ändrat inställning till tjänstgöringen i Tysklands SS-trupper. Efter tyskarnas förlust i Stalingrad hade krigslyckan vänt och gynnade nu Sovjetunionen och de västallierade. Finlands viktigaste mål blev efter hand att bevara självständigheten och att få till stånd en separatfred med Sovjetunionen. Detta lyckades till slut den 19 september 1944. De andra utländska frivilliga i SS-Division-Wiking fortsatte att strida fram till Tysklands slutgiltiga nederlag i maj 1945.

När utredningen var klar levde åtta av de finländska frivilliga som tjänstgjort i SS-Division-Wiking. Det finns inga omnämningar i källorna om att någon av dessa personer skulle ha deltagit i våldsdåd.